

gitat se contra Deum posse opponere, eiusque dona auferre, & diminuer.

7. Nisi aliter velis dicere, quod vix Lazar. huius vite auras fuit, & statim principes Sacerd. infidias eius vite moliantur. Pro quo praelare audiendus est D. Chrysol. serm. 66. ad finem, ubi sic ait: Quasi Lazar. ad hoc deservit advenire, ut iterata mortis pericula sustineret. Lazarus vitam recuperat, sed mortis pericula non evadit; quia quando quis degit in hac vita, etiam si magnis Dei donis sit locupletatus; semper tamen subiacet magno discrimini, inimicorum odio, ac eorum infidiis. Unde dicebat Job. 3. n. 2. Perat dies in qua natus sum. Orig. legit: Male dicitur dies ille in qua natus sum. Et ut optine notat ipse Orig. lib. 3. in Job: Non maledicuntur dies mortis, neque dies finis, neque dies exitus de hoc saeculo: est namque consummatio, & requies, & dolorum omnium transitus. At dies nativitaris, exordium, ac ingressus est ad omnem laborem, dolorem, ac afflictionem: & inde dies nativitaris execratur, cum ostium aperiat ad tot, ac tantas calamitates, quae undiq; circumdant hominem. Dicebat & ipse Job 10. n. 15. Si impius fuero, & mihi est: & si iustus, non levabo caput, saturatus afflictione, & miseria. Ac si dicat, Undiq; me circumstant labores per quamcumque viam incedam. Duæ enim sunt viae, per quas quilibet homo graditur. Una est impietatis, altera iustitiae. Si impietatis viam arripiam nihil eam laboriosius, ac æmiosius est: Et sane post tot tribulationes, suprema, ac extrema manet cænationis aeternæ. Dimissa impietate, si iustitia me dederit, non levabo caput meum. Sic laborum, ac dolorum onere, ac potere depressus ero, ut non valam caput sursum erigere, nec aërem, sumere, vel respirare. Saturatus afflictione, & miseria: Saturatus, phrasia est hebraica, ut notat Sanch & significat magnam copiam, ac abundantiam rerum, ut miseriam. Et quid in hac vita undiq; non desit homini ærumna.

8. Pendete Christo in cruce. Et crucifixi sunt cum eo duo latrones, unus a dextris, & alter a sinistris. Matth. 27. n. 38. Adeat meus Jesus in cruce ad se omne humanum genus advocas, ut notat D. Hilari. Cant. 33. Sic ipse ait infra in cap. n. 32. Si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum. Et tamen qui vocatur per dexteram, vel sinistram debent venire: & hi, qui sinistram eligunt, quod laboris, & crucis inveniant, non mirandum. At qui nihil habent sinistram, sed omnia dextera, quomodo Crucis, & passionem invenient? Hæc est huius mundi miseria, quod sive per dexteram, sive per sinistram incedas, nunquam huius mundi ærumnas effugies. Ad quod respicit Orig. hom. 35. in Matth. ubi sic ait: Mundus enim summus viros semper persequitur, & unum, & suis sectatoribus Dei iudicio etiam non parcit.

9. Nonquam homini deficiunt labores in hac vita. D. Chrysol. serm. 66. ad finem, ubi sic ait: Quasi Lazar. ad hoc deservit advenire, ut iterata mortis pericula sustineret. Lazarus vitam recuperat, sed mortis pericula non evadit; quia quando quis degit in hac vita, etiam si magnis Dei donis sit locupletatus; semper tamen subiacet magno discrimini, inimicorum odio, ac eorum infidiis. Unde dicebat Job. 3. n. 2. Perat dies in qua natus sum. Orig. legit: Male dicitur dies ille in qua natus sum. Et ut optine notat ipse Orig. lib. 3. in Job: Non maledicuntur dies mortis, neque dies finis, neque dies exitus de hoc saeculo: est namque consummatio, & requies, & dolorum omnium transitus. At dies nativitaris, exordium, ac ingressus est ad omnem laborem, dolorem, ac afflictionem: & inde dies nativitaris execratur, cum ostium aperiat ad tot, ac tantas calamitates, quae undiq; circumdant hominem. Dicebat & ipse Job 10. n. 15. Si impius fuero, & mihi est: & si iustus, non levabo caput, saturatus afflictione, & miseria. Ac si dicat, Undiq; me circumstant labores per quamcumque viam incedam. Duæ enim sunt viae, per quas quilibet homo graditur. Una est impietatis, altera iustitiae. Si impietatis viam arripiam nihil eam laboriosius, ac æmiosius est: Et sane post tot tribulationes, suprema, ac extrema manet cænationis aeternæ. Dimissa impietate, si iustitia me dederit, non levabo caput meum. Sic laborum, ac dolorum onere, ac potere depressus ero, ut non valam caput sursum erigere, nec aërem, sumere, vel respirare. Saturatus afflictione, & miseria: Saturatus, phrasia est hebraica, ut notat Sanch & significat magnam copiam, ac abundantiam rerum, ut miseriam. Et quid in hac vita undiq; non desit homini ærumna.

10. Pendete Christo in cruce. Et crucifixi sunt cum eo duo latrones, unus a dextris, & alter a sinistris. Matth. 27. n. 38. Adeat meus Jesus in cruce ad se omne humanum genus advocas, ut notat D. Hilari. Cant. 33. Sic ipse ait infra in cap. n. 32. Si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum. Et tamen qui vocatur per dexteram, vel sinistram debent venire: & hi, qui sinistram eligunt, quod laboris, & crucis inveniant, non mirandum. At qui nihil habent sinistram, sed omnia dextera, quomodo Crucis, & passionem invenient? Hæc est huius mundi miseria, quod sive per dexteram, sive per sinistram incedas, nunquam huius mundi ærumnas effugies. Ad quod respicit Orig. hom. 35. in Matth. ubi sic ait: Mundus enim summus viros semper persequitur, & unum, & suis sectatoribus Dei iudicio etiam non parcit.

11. Quare Judæi potius Lazarum cogitant interficere, quam quemcumque alium miraculo illustratum a Christo? Quia Lazarus fuerat a Christo suscitatus. Cogitaverunt Principes Sacerdotum eum interjicere. Valde mirum! Christus D. innumeris suis miraculis illustravit, nullum eorum intentant occidere, nec paralyticum sanatum in piscina, nec cæcum a nativitate illuminatum, nec filiam Archisynagogi, nec filium viduæ suscitatos, sed se solum hanc cogitationem concipiunt contra Lazarum.

12. Ad quæ respondet primò Lyran. postquam dubitationem proponit & sic ait: Dicendum, quod hoc erat, quia Lazarus erat homo nobilis, & famosus, & ideo miraculum in ipso factum erat magis publicum, ac famosum, & inat magis omnium voce, ac opinione divulgabatur, ac celebrabatur, & ideo ad occultandum miraculum, ipsum volebant interficere.

13. Sanat Dominus languidum in piscina, & obmurmurant Judæi, quod esset factum in die sabbathi Joan. 5. n. 9. Sanat cæcum a nativitate, & calumniabantur Judæi, quod esset in die sabbathi: Joan. 9. n. 16. Suscitavit filium principis in oculo: Matth. 9. n. 24. Et inde forte aliqui maligni Iudæorum non credebant: suscitavit filium viduæ, sed adhuc in pheretra: Luc. 7. n. 14. At suscitavit Dominus Lazarum sepulchralibus fasciis constrictum, & jam per quadriduum sepulchro clauso lapide traditum, & cum contra tantum miraculum non possent aliquid dicere, nec illud calumniari. Cogitant Lazarum interficere: Si inimicus in fama, ac honore, non potest te scelerare, ac deturpare, eius odium non quiescit, sed infidias machinatur, ut te valeat perdere, ac vita privare. Accusavit Ioseph. fratres suos apud Patrem crimine pessimo, ex quo ipsi occurrant eum, & non poterant ei quidquam pacifice loqui: Gen. 37. n. 4. si tam crudeli odio habet te Ioseph, eo quod apud Patrem eos desereret de execrabili crimine: cur etiam ipsi inposito & commentito crimine eum non arguant? Ioseph omni virtute, puritate, ac charitate erat valde conspicuus, & ideo a Patre super omnes diligebatur; ut notat D. Chrysol. hom. 61. in Gen. Theod. Lyppom. Quæ virtus ita erat cunctis nota, ut advenit Thom. Aug. Ut etiam ipsi cruciales, & invidiosos fratres non auderent in aliquo Iosephum calumniare, nec etiam commentitium crimen imponere. Non possunt Ioseph detrachere, nec in aliquo ejus famam, ac nomen deturpare, nec ejus virtutem occultare: quid inde consequens fuit; cogitant eum interficere: Ecce somnator venit, venite occidamus eum. Trepidum nullum ex aliis cogitant interficere, sed solum Lazarum, Præclare D. Chrysol. serm. 63. rationem indicat, dicens: Circa Lazarum, quod geritur totum singulare est, cuius mors, cuius resurrectio, commune nil habet cum prædictis, circa quam, & vis tota mortis impleta est, & forma resurrectionis plena resplescit. Lazari resurrectio cæteris gloriosior, in illa enim inferni leges, sepulchri jura præ cæteris evadunt, & quæ tam singulariter resplescit, singulare sibi discrimen: Invenis resurrectio, puella vita, sepulchri latibula non attingunt, nec sub lapidi apposito clauduntur, nec ad quadriduanum tempus pervenit. Lazari resurrectio commune nil habet cum prædictis: In illa omnia, quæ ad funebrem pompam requiruntur sunt adimpleta; & ideo in ea forma resurrectionis plena resplescit: Quæ tanta singularitate eminet periculosior cæteris: & inde aliis parent, Lazaro necem machinantur: Quia quod circa Lazar. geritur, totum est singulare: Inter invidiorum

QUESTIO II.

Quare Judæi potius Lazarum cogitant interficere, quam quemcumque alium miraculo illustratum a Christo?

Quia Lazarus fuerat a Christo suscitatus. Cogitaverunt Principes Sacerdotum eum interjicere. Valde mirum! Christus D. innumeris suis miraculis illustravit, nullum eorum intentant occidere, nec paralyticum sanatum in piscina, nec cæcum a nativitate illuminatum, nec filiam Archisynagogi, nec filium viduæ suscitatos, sed se solum hanc cogitationem concipiunt contra Lazarum.

ros suis miraculis illustravit, nullum eorum intentant occidere, nec paralyticum sanatum in piscina, nec cæcum a nativitate illuminatum, nec filiam Archisynagogi, nec filium viduæ suscitatos, sed se solum hanc cogitationem concipiunt contra Lazarum.

Ad quæ respondet primò Lyran. postquam dubitationem proponit & sic ait: Dicendum, quod hoc erat, quia Lazarus erat homo nobilis, & famosus, & ideo miraculum in ipso factum erat magis publicum, ac famosum, & inat magis omnium voce, ac opinione divulgabatur, ac celebrabatur, & ideo ad occultandum miraculum, ipsum volebant interficere.

Sanat Dominus languidum in piscina, & obmurmurant Judæi, quod esset factum in die sabbathi Joan. 5. n. 9. Sanat cæcum a nativitate, & calumniabantur Judæi, quod esset in die sabbathi: Joan. 9. n. 16. Suscitavit filium principis in oculo: Matth. 9. n. 24. Et inde forte aliqui maligni Iudæorum non credebant: suscitavit filium viduæ, sed adhuc in pheretra: Luc. 7. n. 14. At suscitavit Dominus Lazarum sepulchralibus fasciis constrictum, & jam per quadriduum sepulchro clauso lapide traditum, & cum contra tantum miraculum non possent aliquid dicere, nec illud calumniari. Cogitant Lazarum interficere: Si inimicus in fama, ac honore, non potest te scelerare, ac deturpare, eius odium non quiescit, sed infidias machinatur, ut te valeat perdere, ac vita privare. Accusavit Ioseph. fratres suos apud Patrem crimine pessimo, ex quo ipsi occurrant eum, & non poterant ei quidquam pacifice loqui: Gen. 37. n. 4. si tam crudeli odio habet te Ioseph, eo quod apud Patrem eos desereret de execrabili crimine: cur etiam ipsi inposito & commentito crimine eum non arguant? Ioseph omni virtute, puritate, ac charitate erat valde conspicuus, & ideo a Patre super omnes diligebatur; ut notat D. Chrysol. hom. 61. in Gen. Theod. Lyppom. Quæ virtus ita erat cunctis nota, ut advenit Thom. Aug. Ut etiam ipsi cruciales, & invidiosos fratres non auderent in aliquo Iosephum calumniare, nec etiam commentitium crimen imponere. Non possunt Ioseph detrachere, nec in aliquo ejus famam, ac nomen deturpare, nec ejus virtutem occultare: quid inde consequens fuit; cogitant eum interficere: Ecce somnator venit, venite occidamus eum. Trepidum nullum ex aliis cogitant interficere, sed solum Lazarum, Præclare D. Chrysol. serm. 63. rationem indicat, dicens: Circa Lazarum, quod geritur totum singulare est, cuius mors, cuius resurrectio, commune nil habet cum prædictis, circa quam, & vis tota mortis impleta est, & forma resurrectionis plena resplescit. Lazari resurrectio cæteris gloriosior, in illa enim inferni leges, sepulchri jura præ cæteris evadunt, & quæ tam singulariter resplescit, singulare sibi discrimen: Invenis resurrectio, puella vita, sepulchri latibula non attingunt, nec sub lapidi apposito clauduntur, nec ad quadriduanum tempus pervenit. Lazari resurrectio commune nil habet cum prædictis: In illa omnia, quæ ad funebrem pompam requiruntur sunt adimpleta; & ideo in ea forma resurrectionis plena resplescit: Quæ tanta singularitate eminet periculosior cæteris: & inde aliis parent, Lazaro necem machinantur: Quia quod circa Lazar. geritur, totum est singulare: Inter invidiorum

Si inimicus in fama, ac honore, non potest te scelerare, ac deturpare, eius odium non quiescit, sed infidias machinatur, ut te valeat perdere, ac vita privare. Accusavit Ioseph. fratres suos apud Patrem crimine pessimo, ex quo ipsi occurrant eum, & non poterant ei quidquam pacifice loqui: Gen. 37. n. 4. si tam crudeli odio habet te Ioseph, eo quod apud Patrem eos desereret de execrabili crimine: cur etiam ipsi inposito & commentito crimine eum non arguant? Ioseph omni virtute, puritate, ac charitate erat valde conspicuus, & ideo a Patre super omnes diligebatur; ut notat D. Chrysol. hom. 61. in Gen. Theod. Lyppom. Quæ virtus ita erat cunctis nota, ut advenit Thom. Aug. Ut etiam ipsi cruciales, & invidiosos fratres non auderent in aliquo Iosephum calumniare, nec etiam commentitium crimen imponere. Non possunt Ioseph detrachere, nec in aliquo ejus famam, ac nomen deturpare, nec ejus virtutem occultare: quid inde consequens fuit; cogitant eum interficere: Ecce somnator venit, venite occidamus eum. Trepidum nullum ex aliis cogitant interficere, sed solum Lazarum, Præclare D. Chrysol. serm. 63. rationem indicat, dicens: Circa Lazarum, quod geritur totum singulare est, cuius mors, cuius resurrectio, commune nil habet cum prædictis, circa quam, & vis tota mortis impleta est, & forma resurrectionis plena resplescit. Lazari resurrectio cæteris gloriosior, in illa enim inferni leges, sepulchri jura præ cæteris evadunt, & quæ tam singulariter resplescit, singulare sibi discrimen: Invenis resurrectio, puella vita, sepulchri latibula non attingunt, nec sub lapidi apposito clauduntur, nec ad quadriduanum tempus pervenit. Lazari resurrectio commune nil habet cum prædictis: In illa omnia, quæ ad funebrem pompam requiruntur sunt adimpleta; & ideo in ea forma resurrectionis plena resplescit: Quæ tanta singularitate eminet periculosior cæteris: & inde aliis parent, Lazaro necem machinantur: Quia quod circa Lazar. geritur, totum est singulare: Inter invidiorum

Ad quæ respondet primò Lyran. postquam dubitationem proponit & sic ait: Dicendum, quod hoc erat, quia Lazarus erat homo nobilis, & famosus, & ideo miraculum in ipso factum erat magis publicum, ac famosum, & inat magis omnium voce, ac opinione divulgabatur, ac celebrabatur, & ideo ad occultandum miraculum, ipsum volebant interficere.

Sanat Dominus languidum in piscina, & obmurmurant Judæi, quod esset factum in die sabbathi Joan. 5. n. 9. Sanat cæcum a nativitate, & calumniabantur Judæi, quod esset in die sabbathi: Joan. 9. n. 16. Suscitavit filium principis in oculo: Matth. 9. n. 24. Et inde forte aliqui maligni Iudæorum non credebant: suscitavit filium viduæ, sed adhuc in pheretra: Luc. 7. n. 14. At suscitavit Dominus Lazarum sepulchralibus fasciis constrictum, & jam per quadriduum sepulchro clauso lapide traditum, & cum contra tantum miraculum non possent aliquid dicere, nec illud calumniari. Cogitant Lazarum interficere: Si inimicus in fama, ac honore, non potest te scelerare, ac deturpare, eius odium non quiescit, sed infidias machinatur, ut te valeat perdere, ac vita privare. Accusavit Ioseph. fratres suos apud Patrem crimine pessimo, ex quo ipsi occurrant eum, & non poterant ei quidquam pacifice loqui: Gen. 37. n. 4. si tam crudeli odio habet te Ioseph, eo quod apud Patrem eos desereret de execrabili crimine: cur etiam ipsi inposito & commentito crimine eum non arguant? Ioseph omni virtute, puritate, ac charitate erat valde conspicuus, & ideo a Patre super omnes diligebatur; ut notat D. Chrysol. hom. 61. in Gen. Theod. Lyppom. Quæ virtus ita erat cunctis nota, ut advenit Thom. Aug. Ut etiam ipsi cruciales, & invidiosos fratres non auderent in aliquo Iosephum calumniare, nec etiam commentitium crimen imponere. Non possunt Ioseph detrachere, nec in aliquo ejus famam, ac nomen deturpare, nec ejus virtutem occultare: quid inde consequens fuit; cogitant eum interficere: Ecce somnator venit, venite occidamus eum. Trepidum nullum ex aliis cogitant interficere, sed solum Lazarum, Præclare D. Chrysol. serm. 63. rationem indicat, dicens: Circa Lazarum, quod geritur totum singulare est, cuius mors, cuius resurrectio, commune nil habet cum prædictis, circa quam, & vis tota mortis impleta est, & forma resurrectionis plena resplescit. Lazari resurrectio cæteris gloriosior, in illa enim inferni leges, sepulchri jura præ cæteris evadunt, & quæ tam singulariter resplescit, singulare sibi discrimen: Invenis resurrectio, puella vita, sepulchri latibula non attingunt, nec sub lapidi apposito clauduntur, nec ad quadriduanum tempus pervenit. Lazari resurrectio commune nil habet cum prædictis: In illa omnia, quæ ad funebrem pompam requiruntur sunt adimpleta; & ideo in ea forma resurrectionis plena resplescit: Quæ tanta singularitate eminet periculosior cæteris: & inde aliis parent, Lazaro necem machinantur: Quia quod circa Lazar. geritur, totum est singulare: Inter invidiorum

Ad quæ respondet primò Lyran. postquam dubitationem proponit & sic ait: Dicendum, quod hoc erat, quia Lazarus erat homo nobilis, & famosus, & ideo miraculum in ipso factum erat magis publicum, ac famosum, & inat magis omnium voce, ac opinione divulgabatur, ac celebrabatur, & ideo ad occultandum miraculum, ipsum volebant interficere.

Sanat Dominus languidum in piscina, & obmurmurant Judæi, quod esset factum in die sabbathi Joan. 5. n. 9. Sanat cæcum a nativitate, & calumniabantur Judæi, quod esset in die sabbathi: Joan. 9. n. 16. Suscitavit filium principis in oculo: Matth. 9. n. 24. Et inde forte aliqui maligni Iudæorum non credebant: suscitavit filium viduæ, sed adhuc in pheretra: Luc. 7. n. 14. At suscitavit Dominus Lazarum sepulchralibus fasciis constrictum, & jam per quadriduum sepulchro clauso lapide traditum, & cum contra tantum miraculum non possent aliquid dicere, nec illud calumniari. Cogitant Lazarum interficere: Si inimicus in fama, ac honore, non potest te scelerare, ac deturpare, eius odium non quiescit, sed infidias machinatur, ut te valeat perdere, ac vita privare. Accusavit Ioseph. fratres suos apud Patrem crimine pessimo, ex quo ipsi occurrant eum, & non poterant ei quidquam pacifice loqui: Gen. 37. n. 4. si tam crudeli odio habet te Ioseph, eo quod apud Patrem eos desereret de execrabili crimine: cur etiam ipsi inposito & commentito crimine eum non arguant? Ioseph omni virtute, puritate, ac charitate erat valde conspicuus, & ideo a Patre super omnes diligebatur; ut notat D. Chrysol. hom. 61. in Gen. Theod. Lyppom. Quæ virtus ita erat cunctis nota, ut advenit Thom. Aug. Ut etiam ipsi cruciales, & invidiosos fratres non auderent in aliquo Iosephum calumniare, nec etiam commentitium crimen imponere. Non possunt Ioseph detrachere, nec in aliquo ejus famam, ac nomen deturpare, nec ejus virtutem occultare: quid inde consequens fuit; cogitant eum interficere: Ecce somnator venit, venite occidamus eum. Trepidum nullum ex aliis cogitant interficere, sed solum Lazarum, Præclare D. Chrysol. serm. 63. rationem indicat, dicens: Circa Lazarum, quod geritur totum singulare est, cuius mors, cuius resurrectio, commune nil habet cum prædictis, circa quam, & vis tota mortis impleta est, & forma resurrectionis plena resplescit. Lazari resurrectio cæteris gloriosior, in illa enim inferni leges, sepulchri jura præ cæteris evadunt, & quæ tam singulariter resplescit, singulare sibi discrimen: Invenis resurrectio, puella vita, sepulchri latibula non attingunt, nec sub lapidi apposito clauduntur, nec ad quadriduanum tempus pervenit. Lazari resurrectio commune nil habet cum prædictis: In illa omnia, quæ ad funebrem pompam requiruntur sunt adimpleta; & ideo in ea forma resurrectionis plena resplescit: Quæ tanta singularitate eminet periculosior cæteris: & inde aliis parent, Lazaro necem machinantur: Quia quod circa Lazar. geritur, totum est singulare: Inter invidiorum

vidorum moisis ob singularia dona, maxime hominis honor, vita & fama naufragatur.

14. Anima sancta multa de se predicans, ait: Introduxit me Rex in cellaria: exultabimus, & letabimur in te, memores uberrum suorum super vinum: Recti diligunt te. Cant. 1. n. 1. Dicit de se quod peculiariter fuerit introducta in intimum cubile supremi regis, a quo magnis & amplissimis muneribus ditata est; ita ut etiam in illos valeat transfundere, & subdit: Recti diligunt te: Et cur non omnes, cum ipsa in omnes esset benefica: Quia forte inter sodales aliquæ invidiebant illi, & dolebant, quod ipsa sola fuisset introducta, ut considerat D. Bern. serm. 24. in Cant. ubi sic ait: Recti diligunt te propter aliquas de numero ipsarum, quæ non idem sapient licet pariter currere viderentur, quæ sua sunt quærentes, & non ambulantes simpliciter, neque sincere, sed speciali gloria matris invidentes, & captantes occasionem murmurandi adversus eam, ex eo nimirum, quod sola in cellaria introisset: Licet ipsa Sancta anima esset virtutibus, meritis, & gratia valde illustris ubi tamen ipsa sola ad Dei favores assumitur, ubi ipsa sola divinis muneribus ditatur, ac sublimatur, consequens fuit, ut in eam invidiorum murmur profliret: Captantes occasionem murmurandi, ex eo nimirum, quod sola in cellaria introisset.

15. Postquam Ioseph se manifestavit fratribus suis, eosque magnifico convivio excepit, singulos osculatus, eos amplissimis muneribus locupletat, dans singulis stolas binas: Benjamin vero trecentos argenteos cum stolis quinque, & insuper plaustra, frumenta, & omnia necessaria ad iter, in ultimo tandem amplexu, proficiens dicitur: Ne irascamini in via: Gen. 45. n. 23. Ioseph viderat fratres suos maxime concordēs, ac unanimes; unde eis venit in mentem, ut taliter eos admoneret: Ne irascamini in via: Recordabatur Ioseph, quod ex eo quia Pater suus fecit ei tunicam polymitam Gen. 37. n. 5. inde maxime invidia, ac odio in eum sunt commoti fratres, unde timuit ne cum ipsi viderent Benjamin in super ceteros peculiariter remuneratum quinque stolis, cum unumquisque eorum solum accepisset binas, timuit inquam ex singularitate donorum, ne singulariter se vesceret ira contra Juniores fratres: inde intempe eis recomendat: Ne irascamini in via: D. Amb. lib. de Ioseph. c. 13. ait: Quam bene docet ab iracundia præcavendam, quod ea etiam possent amantes sui separare germanos.

16. Erant autem gentiles ex his qui ascenderant, ut adorarent in die festo. Hi ergo accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galil. & rogabant eum, dicentes: Domine, volumus Jesum videre. Venit philippus, & dixit Andreæ; & Andreæ, & philippus dixerunt Jesu. Jesus autem respondit eis: Sylvestra in Evang. Tom VI.

17. Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

18. Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

19. Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

20. Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

21. Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

dicens: Venit hora, ut clarificetur filius hominis.

VERSIONES.

Æthiopic. n. 20. Gentes ex hominibus Græcæ, quæ ascendebant ad festum.

Arias. Gentes ex ascendentes, illi cum venissent accesserunt ad philippum, & dicunt: Vellemus Jesum videre.

Persicus. Qui de Bethsaida Galilææ erat, & ab eo rogantur, & dixerunt: Domine, cupimus, ut Jesum videamus.

Arias. Accesserunt philippo illi.

Æthiopic. n. 22. Et venerunt Andreæ, & philippus.

Syriac. Arab. n. 23. Iam venit hora, in qua glorificandus est. Persicus. Venit hora qua, filius hominis glorificetur. Euthymius. Venit tempus, ut glorificetur

EXPOSITIO II.

ERANT autem quidam gentiles: seu alij legunt, Græci, seu Ethnici, nam gentiles seu ethnici, dicebantur Græci, ut patet ex Paulo Rom. 2. n. 10. Pax omni operanti bonum, Iudæo D. Chrysol. hom. 65. Euthym. Theoph. existimant quod hi gentiles ad Iudaismum transire volebant, & qui ritum Iudaic. suscipiebant, dicebantur profelyti, & profelytos jam esse, tenet Gloss. Interim. Tamen cum Nolter Evang. simplicitate eos dicat Gentiles; tales fuisse existimandum est, & quod venerint Jerusalem ad adorandum Deum in templo Jerosolymit. ob sui magnam reverentiam ut docent D. Cyrill. Leont. Theophyl. D. Thom. sic & Eunuch. Regius Candacis venit adorare in Jerusalem, ad quem Angelus misit quendam Philippum discipulum non Apolosolum, sed alium, qui eum ad Christum convertit: Act. 8. n. 36. Sic & Cyrus mandat adificari templum domino in Jerusalem. redditis templi vasibus, Esdræ 1. c. 1. n. 2. & cap. 6. n. 1. Seleucus, & alij Reges Asiæ templum Jerosolymitanum magnis muneribus illustrarunt. Machabæorum 3. n. 2. & 3. & Heliodor. oblata cum magnis votis deo dedit, ibidem n. 35. Tamen ut notant Lyranus, & Toletus, isti gentiles, qui ascendebant in Jerusalem ad adorandum in die Paschatis, non admittebantur ad usum Agni Paschalis, nisi prius dimitterent ritum gentilitatis.

Hi ergo tempore gentiles commoti fama sanctitatis ac operum Christi, Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

Hi ergo tempore gentiles commoti fama sanctitatis ac operum Christi, Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

Hi ergo tempore gentiles commoti fama sanctitatis ac operum Christi, Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

Hi ergo tempore gentiles commoti fama sanctitatis ac operum Christi, Accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilæe: Et cur porius ad Philippum, quam ad alium? Respondent. Cyrill. Leont. Tolet. quod Philippus erat Galilæus, & in quadam parte Galilæe habitabant Gentiles, ex qua parte erant isti, sed conjectura non est firma, quia alij Apolo

etiam erant Galilaei; & Petrus & Andr. erant ex eadem civitate Philippi, ut notat Noster Evangelista sup. a. c. 1 n. 44. Ratio genuina est, quia Philippus alias notus erat iis, vel quia primus occurrit, vel quia praeserebat quendam beni gnitatem, ac lenitatem, quae dabat animam, ut omnes ad illum accederent. Domine, volumus Iesum videre; Ex quo patet, quod ipsi non aderant in triumphali ingressu in Ierusalem; cur ergo isti non audent accedere ad Christum, dum ipse Iesus clamaret supra Joannem. n. 37. Si quis scit veniat ad me? Respondent D. Cyrill. D. Chrysof. Alb. Magn. non fuisse auctos ad Christum accedere, quia Gentiles sciebant, quod Iudaei consortium gentium fugiebant, & hac de causa mediatorem quaerunt, vel quia hic in denotabatur quanto cultu, ac reverentia erat a Gentibus venerandus.

Joan. 7.

Joan. 7.

D. Cyril. D. Chrysof. Alb. Magn.

18.

D. Chrysof. D. Cyril. Leonius Theophyl. Alb. Magn.

Prudentis est quiescere sensum.

Maeth. 10.

91. Genes. An Iesus locutus fuisset gentilibus. Luc. 23. Barradas Matth. 8. Matth. 15.

101.

D. August.

eo hoc dicebam. Qui missus eram ad oves, quae perierunt, domus Israel: Matth. 15 n. 24. & quia Evangelium repulerunt; quibus primum praedicandum, ideo convertimur ad gentes: Act. 13. n. 46. Ait ergo nunc Christus: iam venit hora: iuxta mei Patris dispositionem, ac decretum ut filius glorificetur: non solum a Iudaeis creditibus, sed etiam a gentibus conversis post meam mortem: & ideo ad hoc proponit parabolam de grano frumenti, ut laus explicabo quaestione sequenti, & etiam alij Auctores extendunt, per resurrectionem, & ascensionem in caelum ac Spiritus S. missionem, & ita per vestram praedicationem d. Apostoli mei ero glorificandus, venerandus in toto orbe, ut verus Messias, salvator, ac filius dei. Sic ait D. Aug. serm. 176. de tempore: Nos Christi mors vivificavit: nos resurrectio exivit, nos Ascensio conservavit: Et serm. 184. Cum Christus ascendit, Spiritus S. ad nos descendit.

Matth. 15.

Auctor. 13.

Matth. 45.

QUESTIO III.

Quare Christus D. ait, quod iam est hora, ut filius hominis clarificetur

Cum Gentiles convenirent ad videndum Christum, ipse ait, quod iam venit hora ut filius hominis glorificetur, ac honorificetur a Gentibus; quod futurum erat interveniente morte sua; & ideo subiungit parabolam de grano frumenti, quod mortuum multum fructum affert; nam mors eius magnum salutis, redemptionis, ac aeternae vitae fructum protulit in toto orbe. Ita d. Aug. d. Cyrill. d. Chryf. Theophyl. Euthym Beda, d. Thom. & d. Bonav. & fecit omnes, quos legi; ex quibus multi hoc etiam extendunt ad resurrectionem, & ascensionem; quia tales glorificationes, ac exaltationes sunt fructus mortis Christi. Card. Hugo ait: Ut clarificetur, id est, patitur, & crucifigitur; crucem enim gloriam appellat.

11.

D. August. D. Cyril. C. Chrysof. Theophyl. Euthym. Beda. D. Thom. d. Bonav. Hugo. 22. d. Thom.

D. Thom. in praesenti existimat, quod Christus v. in sua passione fuisset glorificatus, si quidem in eius morte Sol obscuratus est, petrae scissae sunt, velumque templi, & de tartareis hostibus triumphavit: Tamen Christus loquitur de glorificatione consecuta ex sua morte, ut ostendit parabola de grano frumenti, quod si mortuum fuerit multum fructum affert.

Merito tamen in hac re audiendus est d. Cyrill. Ierol. Catech. 13 qui haec Ioan. verba. Venit hora, ut clarificetur filius hominis, sic ipse legit: Nunc glorificabitur filius: & in hunc modum pergit Sanct. doct. Non quod prius non haberet gloriam; glorificatus enim erat, gloria ante mundi constitutionem; sed glorificabitur tanquam Deus semper; nunc vero glorificatus est, patientia ferens coronam: Verum est quod Christus, ut verus filius dei ante mundi constitutionem glorificatus erat apud Patrem ut ipsemet dixit infra, c. 17. n. 2. Tamen nunc dicit se glorificandum, nempe, corona patientiae, mortis, ac crucis; & hanc absolute dicit glorificationem suam: in tanta estimatione est illi mors, crux ac passio pro salute generis humani, ut simpliciter, & absolute hanc

Inter omnia mors & crux Christi glorificatio.

hanc dicit glorificationem, & hanc dicit, & vult appellari glorificationem suam.

Ad huius rei gustum ait Paulus ad Galat. 6. n. 14. Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi. Ubi maxime notandus est ille modus dicendi: Mihi autem absit: Ac si dicat: Absit ut alia mihi gloria sit, nisi ea, quam fert per se crux Christi; Unde praeclare ait D. August. serm. 20. de verbis Apostoli, expendens praefata verba. Poterat Apostolus gloriari in sapientia Christi, & verum diceret, poterat in maiestate, poterat in potestate, & verum diceret: sed dixit in cruce; ubi mundi philosophus erubuit, ibi Apostolus thesaurum repertit. Poterat Apostolus in multis magnalibus Christi gloriari, in sua infinita sapientia, maiestate, ac potestate, sed his omnibus solum in eius cruce gloriatur: Ibi Apostolus thesaurum reperit: Ac si ipsa claritas, honorificentia, ac sublimitas Christi magis manifestatur a sua cruce, quam a sua sapientia, potestate, & maiestate: Unde perbellè ait D. Cyrill. Ierol. citata Catech. 13. gloriatio sive Ecclesiae Catholicae est omnis Christi actio; gloriatio vero gloriatio est crux; quod sciens Apostolus ait: mihi absit gloriari, nisi in cruce. Ac si dicat D. Cyrillus: Gloriatio, quae est in sapientia, maiestate, ac potestate, & quidquid gloriae, & hominis est, totum recapitulatur, continetur, ac habetur in Cruce, in qua est thesaurus divinarum rerum.

Galat. 6.

D. August.

Cruz, & passio Christi, gloriatio gloriatio ejus.

D. Cyr. Ierol.

25.

Joan. 17. Arabic. D. Chrysof.

Mors & passio Christi Divinitatis ornamentum.

26.

Cantic. 1. Gen. 41. Iudic. 3. Prov. 1. Daniel. 5. Septuag. Philo Carp.

tium habent: Cum variis notis: sive stigmata us a genti. Et quoniam sunt ista stigmata: Ipe Philo explicat, dum ait: Vnde notat argenti, sive purpureae sive stigmata esse: postea post argenti: quod dicitur stigmata, ac nota flagella, ac tormenta pro Christo Iesu pastorem, apertissime declaram, quoniam Paulus confirmat, cum dicit: ego stigmata Iesu in corpore meo porto: Per aurum, valde ritum, ac vulgare est in sacris literis, significari Divinitatem, ad quid ergo ipsum aurum componitur, ac ornatur punctis, seu stigmatibus argenteis, quae significant Christi vulnera: nam plagae Christi fuerunt quoddam decoramentum, ac ornamentum Divinitatis, quibus maxime pulchrescit in omnium oculis: dicuntur autem stigmata argentea ob candorem puritatis, ac innocentiae Christi.

Christi vulnera quaedam ornamentum Divinitatis.

Nisi granum frumenti.

QUESTIO I.

Quare Christus D. in hoc Evangelio ter discipulos suos ad patientiam exhortatur.

Ait Christus D. in praesenti n. 24. Nisi granum frumenti cadens in terram: Hoc Evangel. explicavi tom. 4. c. 41. per o. q. Hanc ve d. pro majori doctrina adde, quod postquam Christus D. superiori versu dixit: Venit hora ut filius hominis clarificetur: nempe per mortem suam, quam dixit suam glorificationem, ut dixi superiori q. Hanc glorificationem esse suae mortis, magis explicat praesenti parabola Grani frumenti quod si mortuum fuerit multum fructum affert.

17. Textus.

18.

In quaestione tamen vocamus; cur Christus ter suos discipulos hic admonet ad laborum tolerantiam, ac patientiam: Semel enim ait, Nisi granum frumenti mortuum fuerit: Iterumque repetit: Qui odit animam suam: tandem subditime sequatur: Ad quid toties iterata repetitio: quia dum homo a se ipso deficit, dum sibi semetipsum negat per mortem: mortuum fuerit: semetipsum cum suis appetitibus contemnit: Odit animam suam: & non a sua, sed a voluntate Dei ducitur: equitur me: Hic maxime proficit, reviviscit, crescit, & augetur. D. Gregor.

D. Gregor.

Quia nisi quis a semetipso deficiat ad eum, qui supra ipsum est, non appropinquat; nec valet apprehendere, quod ultra ipsum est, si nescierit macerare, quod est, sic olerum plantae transponuntur, ut proficiant, atque ut ita dixerim eradicanter, ut crescant. Sic semina rerum in terra admixtione deficiunt, ut in reparatione sui generis, uberius resurgant, unde enim videntur perdidisse, quod erant, inde incipiunt apparere, quod non erant. Dum quisque a se ipso deficit, ipso suo defectu, ac compressione, est diverso ipse crescit, & augetur, & dum in semetipso homo moritur, inde arcana virtute reviviscit, ac florescit, & cum semetipsum contemnit, altius affurgit ad Deum: Nec roa et homo apprehendere, quod ultra ipsum est: si nescierit macerare, quod est: Inde homo accipit incrementum, unde credebatur extinctus.

Homo dum sibi se negat, ac deficiat, nec crescit & augetur.

E E e 2 Vnde

Ad Animam sanctam dicitur Cantic. 1. n. 10. Murenulas aureas faciemus tibi, vermicalitas argenti. Bona pars Interpretum, per Murenulas, intelligunt colli ornamentum, quo dicitur, torques, vel aurea arena; singulare honoris, ac divinitatis ornamentum, Genes. 41. num. 42. Iudic. 8. num. 26. Proverb. 1. n. 9. Daniel. 5. n. 7. & Septuag. apud Philon. Carp. Sylvestra in Evang. Tom. VI.

Unde enim videntur perdidisse, quod erant, inde incipiunt apparere, quod non erant.

29. Tres viri illi famosi, Sidrach, Misach, & Abdenago mittuntur in medium camini ignis ardentis, colligati: Et ambulabant in medio flammae, laudantes Deum, & benedicentes Domino: Daniel, 3. num. 24. Unde illis tanta potentia, ac vis, ut valeant calorem ignis, eiusque activitatem reprimere, ac extinguere, ne eos laedat, sed obsequium praestet, ut ligaturas dissolvat? Praclare Eusebius Emisenus hom. 3. de Epiphania ait: Illic iusti velut per arabos gurgites, incendiis naturam suam mutantibus; transmeabant, intacta ignibus corpora ipsi honorificanda penis, quia non sunt onerata peccatis: In illos enim laevis asibus nil licet, quos antea libidinum flamma non attingit; & quibus puritas contulit reverentiam, inferre nescit rationabilis ardor injuriam: & post pauca subdit: & quia non inveniet, ubi necesse habeat exercere iudicium sponso praebit obsequium. Unde in illis tanta potestas ac dominatio in globos igneos, ut flamma nullum nocumentum praebet, sed potius famulatum? Illi libidinum, ac cupiditatum flammam contempserunt, ac concuscaverunt, ut illis omnino superiores existerent. Quos antea libidinum flamma non attingit: Hinc externus ignis eos non audet laedere, ac affligere, sed obsequium cum reverentia praestat, sponteque praebet obsequium.

30. Secundò, ad quaestionem: Ter exhortatur suos ad patientiam, ut notavi supra in limine quaestionis; per quod eis commendat constantiam, & perseverantiam in laboribus, ac persecutionibus patientiam. Animam sanctam sustinens, ac verberibus custodes murorum verberantur: Percusserunt ac vulsaverunt me, & tulerunt palmam meam: Cant. 5. n. 7. Et tam saeva ac fœda fortuna Virgo clamat, ac conqueritur, nec de tanta injuria à Deo postulat vindictam? Minime: Imo suas sodales obtestatur, ac obsecrat, ut erga suum dilectum sui amoris effectus explicent, n. 8. Ut annuntietis ei, quia amore languo. Et statim de eo mille laudes decantat ac evulgat n. 10. Dilectus meus, canadidus, ac rubicundus, electus ex millibus; caput ejus aurum optimum. Ac si tot, & tantis laudibus decantatis gratificetur Deo datam occasionem labores patiendi, injurias sustinendi, ac vulnera reportandi; quod jam pridem gratificata fuerat Deo, quod à fraterna invidia pareretur, ait ipsa Cant. 1. n. 5. Filii matris meae pugnaverunt contra me: Quod dixit non querens, sed potius glorians. D. Bernard. ferm. 29. in Cant. ait: Non quasi gemens, sed quasi laudans, & gratias agens, insuper & gratulans.

31. Componit Propheta Habacuc cap. 3. Orationem; & licet nostra vulgata habeat pro titulo, pro ignorantibus; in Græco habetur: Oratio cum cantico: & pergens Vates, favas tempestatum calamitates annuntiat, morbos, caelo corrupto, graves, & devastantē ubiq; locorum mortem. n. 16. Ingredietur putredo in ossibus meis, & super me scireat: extremamq; fructuum, segetum, ac camporum sterilitatem, n. 17. Ficus non florebit, & non erit germen in vineis. Menietur opus olivæ: & arva non afferent cibum: deinde ovium, ac boum, armentorumque denuntiat ultimam pestem, ac mortem ibidem.

Abscindatur de ovili pecus, & non erit armentum in praecipibus: Et inter tot & tam diversa qualiter se habet Propheta? tristatur, aut affligitur? Minime: imo totus lætitia profusus, ait n. 18. Ego in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Iesu meo: pro tanto exercitio laborum, & pro tot occasionibus patiendi. Unde rectè ait D. Gregor. Nazianz. ad Carmen de Praecip. Virg.

Tristibus ille magis gaudet, quam rebus opimis;

QUÆSTIO V.

Quare Christus D. in suis martiribus se comparat grano frumenti?

Christus D. in morte, ac passione sua se comparat grano frumenti: & merito ait Alb. Magni Albert. Magn. Nam granum frumenti inter grana cibo naturali convenientia, solum perfectum est, figura columnale, colore rubrum, quantitate magnum, in substantia purum, completionem convenientem ad nutrimentum, dulce ad gustum. Quod ipse Albertus latè prosequitur, breviter sic expendo: Inter grana cibo naturali convenientia: Ad salutem nostram maxime convenientis est hoc divinum granum, Christus D. noster, illiusque Mors: solum illud perfectum est, & omnia alia, illius comparatione, nihil sunt: Figura columnale: quæ maxime inserviunt ad defensionem, & protectionem, ut patet in columna quæ præbebat ducatum filiis Israelis: Exod. 12. Colore rubrum: quia moriens, & cadens in terram, maxime nos incendit, & inflammat in Divino amore. Quantitate magnum: quod accipiendum est juxta D. Aug. apud ipsum Albert. Magn. pro quantitate virtutis, quia magnum existens, magnam præstat virtutem. Dicitur Deuteron. 33. n. 28. Oculis Jacob in terra frumenti, vini, & olei: Deinde ait: In substantia purum: quia non solum ipse in se est purum; sed etiam ipse sua morte, ac sanguine purus, & immaculatus facit coram Deo; convenientis maxime ad nutrimentum gratiæ, salutis, ac vitæ æternæ. Hæc dixi, quia ad varias theses possunt inservire.

Cum grano frumenti, quod quidpiam est, & sensu carens, merito huic S. Martyres comparantur, quia ita fortes, ac constantes erant inter tyrannorum tormenta, ac si impassibiles, & ab omni dolore expertes fuissent. Thren. 3. n. 28. dicitur? Sedebit solitarius, & tacebit: quia levavit super se: De iusto inter tribulationes, ac carnificia tyrannica hujus sæculi, est sermo, ut exponunt D. Ambros. in Catena apud Griseorium, Theod. Olymp. Variab. Petr. Dam. epist. 130. & ait Propheta, Sedebit, nempe, per aliquod tempus inter tribulationes, ac persecutiones: Solitarius; tanquam desertus ab omnibus amicis, & cognatis: Eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum; Et subdit Propheta. Et tacebit: quomodo inter tot ærumnas, ac vexationes tacebit, ut ne gemebundam vocem exhibeat: Pasch. Tacebit tanquam doloris expertis: ac si nullo doloris sensu commoveatur: Et unde illi tanta animi generositas, ac constantia; Unde illi tanta fortitudo; ac firmitas: explicat Vates: Quia levavit super se Quod interpretatur Variab. quia elevavit Deus ipsum super se, super omnem nempe conditionem naturæ

Daniel. 3. Emisenus.

Qui libidinum flamas evincit, flamas externas superat.

Cantic. 3.

Patientia foris pro. D. O. & in laboribus gaudet.

Cantic. 1.

D. Bernard.

31. Habac. 3. Graec.

Iustus Deus gratificat occasione occidendi.

naturæ humanae, ac super omne iugum tribulationum, ac omnium tormentorum hujus sæculi: Aliter expendunt Rabb. Rup. Lyran. Hugo: Levavit se super semetipsum, levavit se à terrenis ad caelestia, & seipsum supergressus liberavit se à terrena infirmitate, illiusque pusillanimitate, totus in caelum transportatus, & elatus D. Bernard. ferm. 1. de SS. Petro, & Paulo: ait Levavit se super se, quia non respicit ad se, sed ad illum, qui est super se: sedebit enim & tacebit, etiam modo à strepitu diabolicarum suggestionum, à strepitu carnalium desideriorum, à strepitu mundi: Felix anima, quæ linguas istas non exaudit.

Ait Job. 19. n. 7. Ecce clamabo, vim patiens, & nemo audiet: quomodo clamabit cum dicat, nemo audiet? Quisnam est iste clamor, qui nullius aures excitat? Non est clamor oris, sed cordis, quo tanquam gratificans Deo gratias agit Hæc verba: clamabo vim patiens, Græc. sic legitur, ridebo opprobria: ac si dicat: quidquid acerbiter diabolus inferat, & omni sua maligna arte universa tormenta conglomerata immitat in me, risu excipiam, lætus feram, gaudens sustinebo.

Mittens Deus Ezech. ad prædicandum ait: Ut a lamantem, & ut silicem dedi faciem tuam: c. 3. 9. Valde dissimiles natura sunt huiusmodi lapides! Adamas in magno pretiosus, silex in vili, & abiecto: Adamas pulcher, candidus, & maxime perlicundus, lætificat videntes, silex nigra, obscura, magnam tristitiam tanquam per se annuntiat: quomodo ergo Propheta pergens ad prædicandum utriusque lapidi confert? Quam diversimodè se habet Iustus: & servus Dei in causa propria, ac in negotio Dei. Adamas perfectissimum est patientiæ symbolum, ut expendit D. Cyprianus ad martyres, nam quantumvis percuriatur, & obtundatur, perfert, silet, nullumque non tolerantiae signum edit: at silex aliter se habet, primo icu excandescit, multum, ardet, ac flammantes scintillas spirat: Ecce qualis facies Vatis! dum pro sua propria persona tormentis, iniuriis, ac contumeliis afficitur ut monet paulus 2. Thessal. 3. n. 12. Silet, ac obmutescit in silentio: At verò si res agatur in his, quæ ad Dei cultum, ac honorem pertinent: Deus noster ignis est: qui in ejus peccator latet tunc proflit in medium, firmis lateribus respondet, scintillantia verba emittit, astatesque illuminare, atque etiam inflammare contendit.

QUÆSTIO VI.

Quare dum Christus D. suos exhortatur ad passionem, & mortem, ait, quod ipsum sequatur?

Ait Christus dominus in præsentibus: Qui mihi ministrat, me sequatur: nempe, per mortem, crucem, ac passionem: & hoc non ut difficile, sed ut facile debet apparere, cum ipse Christus præcesserit crucem, morte, ac passione: ait Paulus 1. ad Thess. 4. n. 13. Credimus, quod Iesus mortuus est, & resurrexit, ita & Deus eos, qui dormierunt per Iesum adducet cum eo. Mortem & passionem agnoscit Apoll. in Christo in suis Sylveira in Evange. Tom. VI.

affectis; tamen magno discrimine loquitur de utraque, in Christo dicit mortem: Quod Iesus mortuus est: in aliis non mortem, sed somnum appellat: Qui dormierunt per Iesum: Nam vita, ac considerata morte, ac passione Christi, iam non consideratur mors, sed suavis, ac levis somnus D. Basil. Sel. orat. 12. sic ait: Christi finem, mortem apallavi: bellum siquidem illi fuisse contra mortem viventem aliorum, qui post Christum somnum agnoscit non mortem; inde factum, ut viros pro religione concertare videamus, pueros mortem risui habere, pueros tam adire indubios: Mors Christi sic mortis amaritudinem fugavit, ut iam mors non ut terribilis, timenda, sed ut levis ac suavis amplectenda sit.

Ait Christus D. Luc. 11. n. 19. Simile est regnum caelorum grano sinapis: Cur infinita Dei sapientia, temetipsam cum sinapis grano confert? ex grani sinapis consensione provenit, ut alioquin carnes insipidae, quæ ut tales erant reiciendæ, ac contemnendæ, saporentur, & fiant gustui delectabiles, ut suaviter mandii possint. Sic de Christi Domini consensione, ac passione ad nos devenit, ut omnia pænalia dolorifera suavitatem saporem, ac facilitatem haurirent ut propulsata omni molestia, & sunt suavis: ærumna, ut levia, ac dulcia haberentur. D. Chysost. Chysost. ferm. 98. ait: Christus est regnum caelorum, qui velut granum sinapis in hortum Virginis corporis missus, orbe toto crucis in arborem crevit, ac tantum dedit fructus sui saporem, cum seruitur passione; ut quidquid est vitale suo saporaret, & condiret actu. Nihil est tam durum, & acre, quod à Christi passione, ac morte non suave fiat, ac dulcescat.

Ait Christus: Vbi ego sum, illic & minister meus: Christus est in gloria Dei Patris, ad illius dexteram sedens; quis ergo timeat mortem cum ad Christum gloriosum, ac redivivum sit assumendus. Cum Stephanus ad mortem rapiebatur, elevans oculos in caelum, ait: Video caelos apertos, & filium hominis stantem à dextera Dei: Act. 7. n. 29. Morituro Stephano aperitur caeli, & filius hominis, qui mortuus fuerat redivivus ad dexteram Patris sedens, apparet, cuius conspectu Stephanus recreatus, nihili mori reputat, quando videt Christum mortuum in tanta gloria suscitatum: Unde ipse lætus vadit in mortem, tantæ gloriæ, ac resurrectionis spe animatus, D. Aug. hom. 9. de Divertis. A Christum flagrantissimo amore suspensus, carnem quantoties relinquere desiderabat, & ad ipsum cupiebat evolare, nec mortem iam timebat quia Christum, quem per se occisum sciebat viventem videbat, ac per hoc festinabat, etiam ipse mori pro illo, ut viveret cum illo. Festinabat Steph. mori ut etiam redivivus, redivivo Christo assisteret.

10. n. 12. n. 27. Nunc anima mea turbata est & quid dicam? Pater salvifica me ex hac hora: sed propterea veni in horam hanc.

VERSIONES.

Syriacus. Ecce turbata est, quid dicam; E E e 3 mi

Rabban. Rup. Lyran. Hugo.

D. Bernard

34. Job. 19.

Græc. Iustus ridebit inter tormenta.

35.

Eccl. 3.

D. Cyprian.

Iustus in tormentis pro se raset. in causa Dei generose loquitur. 3. ad Thess. 3.

D. Nazianz

31. Alb. Magni

Gratum frumenti multas habet excellentias

Exod. 12.

Deut. 33.

Thren. 3.

D. Ambros. Theodor. Olympod. Variab. Damian.

Paschasius, Martyr sic inter tormenta, ac si esset insensibilis. Variab.